

MERIDIANER 2024

Numera ritar vi ju alla våra kartor i ett georefererat nät, vanligen SWEREF99TM. Äldre kartor ligger kanske i RT90. Då finns det två viktiga begrepp att hålla reda på; missvisning och meridiankonvergens. I vårt distrikt varierar båda dessa mycket i öst-västlig led. I nord-syd är de däremot nästan helt lika.

Men så råkar det tillfälligt bli så att missvisningen och konvergensen vrider emot varandra, så vi får mer eller mindre samma meridianlutning i hela distriktet. Tur!

Nedan anges lutningen som meter/1000 meter. För jämförelse är en 360 kompassgrad 17,5m/1000m.

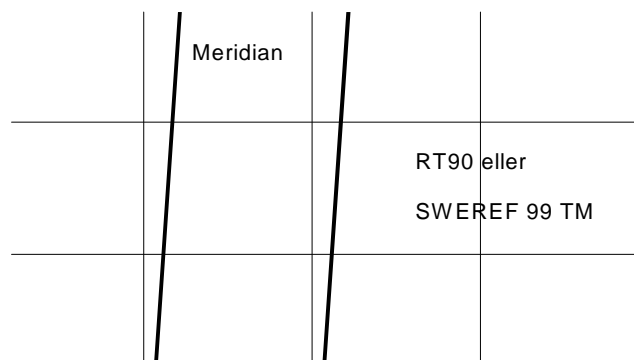
Missvisning kan variera lokalt. Verifiera alltid meridianerna i terrängen.

Missvisning är "färskvara", ökar med 3,5 m (0,2 grader) per år.

Verkligheten, hur noga behöver man vara? Men en handkompass klarar man i bästa fall se skillnad på 1 grad. Så inom +/- 1 grad bör man vara. Betyder att man bör kolla upp lutningen ungefär vart femte år.

Källor: LMV, SGU hemsidor och National Centers for Environmental Information at NOAA, modell WMM.

	Hofors	Storvik	Ockelbo	Öfärnebo	Sandviken	Valbo	Hamr.-fjärden	Gävle	Skutskär
Missv jan 2024	+122 m	+124 m	+126 m	+125 m	+126 m	+128 m	+129 m	+129 m	+130 m
Missv grader	6,96	7,06	7,2	7,12	7,18	7,27	7,34	7,34	7,43
SWEREF99 TM									
Meridiankonv	-20	-23	-26	-27	-27	-31	-31	-33	-37
Konv grader	-1,13	-1,32	-1,5	-1,56	-1,54	-1,75	-1,8	-1,87	-2,1
Meridianlutn	+102 m	+101 m	+100 m	+97 m	+99 m	+97 m	+97 m	+96 m	+93 m
Kartvr ISOM2017-2	5,83	5,74	5,7	5,56	5,64	5,52	5,54	5,47	5,33
RT90									
Meridiankonv RT90	-8	-11	-14	-15	-14	-18	-19	-20	-24
Konv grader	-0,43	-0,62	-0,8	-0,86	-0,83	-1,05	-1,1	-1,17	-1,4
Meridianlutn RT90	+114 m	+113 m	+112 m	+110 m	+111 m	+109 m	+109 m	+108 m	+106 m
Kartvr ISOM2017-2	6,53	6,44	6,4	6,26	6,35	6,22	6,24	6,17	6,03

I och med den nya kartnormen ISOM2017-2, ska tävlingskartorna ha meridianerna parallellt med kartkanten. Så inför tryck får man vrida kartan.

Ordlista:

Missvisning (magnetisk deklination): Avvikelse i riktning till magnetiska och geografiska polen.

Meridiankonvergens: Projektionens rutnäts (tex SWEREF) vinkel mot geografiska nordpolen.

Meridianlutning (grivation): Vinkeln så att meridianen blir kompassrätt.